

Zorg koppelen aan natuur

Dit is één van de projecten waar het Nationaal Groenfonds bij betrokken is. Kijk op nationaalgroenfonds.nl voor meer inspirerende voorbeelden.

Natuur staat bekend om haar bijdrage aan het welbevinden van mensen. Buitenlucht doet goed, net als bomen, planten en bloemen. Wat nu als zorgaanbieders de natuur bewust gaan benutten? Kan dat dan andersom ook ten goede komen aan het natuurbehoud in Nederland? Suzanne Kroon en Laurens Bonekamp onderzochten de kansen in opdracht van het Groenfonds.

Met hun onderzoeksrapport 'Groene zorgcombinaties, natuurinclusief ontwikkelen als kans voor innovatie in de gezondheidszorg' studeerden Kroon en Bonekamp af aan Hogeschool Van Hall Larenstein. Op basis van ontwikkelingen, trends en interviews met branchespecialisten uit de welzijnszorg zijn de kansen voor natuurinclusief ontwikkelen op een rij gezet.

Veranderende rol overheid

"Dat groen voordelen oplevert voor de cure-kant (ziekenhuizen, red.) van de zorg en vice versa was al duidelijk geworden uit ons onderzoek van 2013", zegt Pieter Baars, strategisch adviseur bij Nationaal Groenfonds. "In 2016 was het tijd voor onderzoek naar de kansen in de care-kant van de zorg: ouderen- en gehandicaptenzorg,

geestelijke gezondheidszorg en preventieve zorg bijvoorbeeld." Dat het idee om groen en 'care'

'Nationaal Groenfonds staat met open armen klaar voor zorgorganisaties die kansen in de natuur willen pakken'

te koppelen, is een logisch gevolg van de actualiteit. "Het is een tendens van de laatste jaren dat de overheid terugtreedt als het gaat om natuurbeheer en financiering van de zorg", zegt Baars. "Een andere ontwikkeling die speelt is dat het bewustzijn en daarmee de eisen van de

gemiddelde Nederlander veranderen; mensen willen op een fijne plek worden verzorgd of behandeld."

Kansrijke combinaties

Het onderzoek van Kroon en Bonekamp presenteert vier kansrijke functiecombinaties. Kroon somt ze op: "woonzorg in het groen voor mensen die baat hebben bij een prikkelarme omgeving, zoals mensen met dementie of gedragsproblemen; dagbehandeling in het groen, gecombineerd met openbare activiteiten zoals vergaderen en lunchen; privéklinieken en praktijken voor medische specialismen in een groene, wijdse omgeving en uitvalpreventie in de natuur, bijvoorbeeld in de pauze een boswandeling maken met een coach." Concrete onderzoeken over de

>>>

positieve bijdrage van natuur aan de gezondheid van patiënten hebben Kroon en Bonekamp niet gevonden tijdens hun literatuurstudie, maar zij hebben wel ervaringen en ideeën van professionals mogen optekenen. “Bij zorglandgoed Stegerveld in Stegeren hebben ze de indruk dat cliënten uit de geestelijke gezondheidszorg minder medicijnen nodig hebben wanneer zij in een prikkelarme groene omgeving leven”, zegt Kroon.

Kleine moeite, groot effect

Tijdens hun inventarisatie kwamen Kroon en Bonekamp ook tot het inzicht dat het combineren van zorg en groen niet altijd afhankelijk is van grote landgoederen en natuurgebieden. “Zo hoorden we over een woonzorgcentrum voor senioren dat een betegelde tuin had vervangen door groen, compleet met kippen en een groentetuin. Eén bewoonster was voor die tijd onhandelbaar, maar leefde helemaal op dankzij deze beleefstuin”, vertelt Bonekamp. Over de toekomst van groene zorgcombinaties schrijven Bonekamp en Kroon in hun rapport: ‘het positieve effect van natuur op de gezondheid werd al voor Christus onderkend. Tegenwoordig is er gewoonweg

geen financiering en tijd voor inzet van groen binnen de zorgvraag. De verwachting is dat wanneer er meer wetenschappelijke onderbouwing is (...) er meer gestuurd wordt op inzet van groen binnen de zorg.’

Meerwaarde voor natuur

Andersom kan Baars de meerwaarde voor natuur zo uittekenen. “Denk aan beter betaalbaar onderhoud van de

‘Het idee om groen en ‘care’ te koppelen, is een logisch gevolg van de actualiteit’

natuur en een gevarieerder ingericht landschap.” Nationaal Groenfonds staat dan ook met open armen klaar voor zorgorganisaties die de kansen in de natuur willen pakken. “Partijen kunnen bij ons terecht voor investering. Bijvoorbeeld voor de aankoop van een landgoed of voor het geschikt maken van de natuur voor zorgdoeleinden. Daarvoor bieden we voordelige, risicodragende leningen”, zegt Baars.

Economische dragers realiseren

“Bovendien kunnen we ons netwerk

inzetten voor samenwerking tussen bijvoorbeeld provinciaal landschap en zorginstellingen”, vervolgt Baars, “zodat met het initiatief van de zorginstelling meteen ook natuurdoelen van de provincie kunnen worden bereikt.”

“Ten slotte zijn we er ook om mee te denken over het uitwerken van een idee rondom de combinatie groen en zorg”, zegt Baars. “We kijken hoe economische dragers op een bepaalde locatie kunnen worden gerealiseerd en hoe deze vervolgens inkomsten kunnen bieden voor onderhoud van de betreffende natuur.”

Nationaal Groenfonds

Nationaal Groenfonds zich in voor een groener Nederland met diensten op het gebied van financiering, draagvlak, advies en financieel beheer. Het Groenfonds ontwikkelt innovatieve financiële instrumenten en slaat een brug tussen publieke en private middelen. De unieke combinatie van kennis over groen en geld versnelt projecten, verbindt partijen en biedt inzichten die rendement opleveren voor de groene leefomgeving in de breedste zin van het woord: natuur, landschap, lucht, water, biodiversiteit en beleving.